

σημείο
συνάντησης
μνήμης
και
θεάτρου

Τζοβλά Χρυσάνθη - Χαρατσάρη Χαρίκλεια

Περιεχόμενα

Εισαγωγή σε έννοιες του θεατρικού χώρου	3
Σχέση τόπου και τοπίου	4
Σχέση τόπου και μνήμης	5
Ανάλυση συνθετικών ζητημάτων περιοχής	6
Βασικά στάδια μελέτης	7
Κτιριολογικό πρόγραμμα	8
Στρωματογραφική ανάλυση του κτιριακού όγκου	9
Σχέδια μελέτης του κτιριακού όγκου	10-13
Προοπτική τομή θεάτρου προσκηνίου	14
Προοπτική τομή πειραματικού θεάτρου	15
Οπισθόφυλλο , η παράσταση τελείωσε, τα φώτα άναψαν	16

το φανταστικό

η εναλλαγή των ρόλων

ο θεατής

το πραγματικό

ο ηθοποιός

η μετάβαση

πειραματική σκηνή

η κίνηση των βλεμμάτων

ο χρόνος
το φως και η σκιά

αρένα

οι **τυπολογίες** θεατρικών
χώρων

ανοιχτή σκηνή

η αρχιτεκτονική

η κατανομή των θεατών

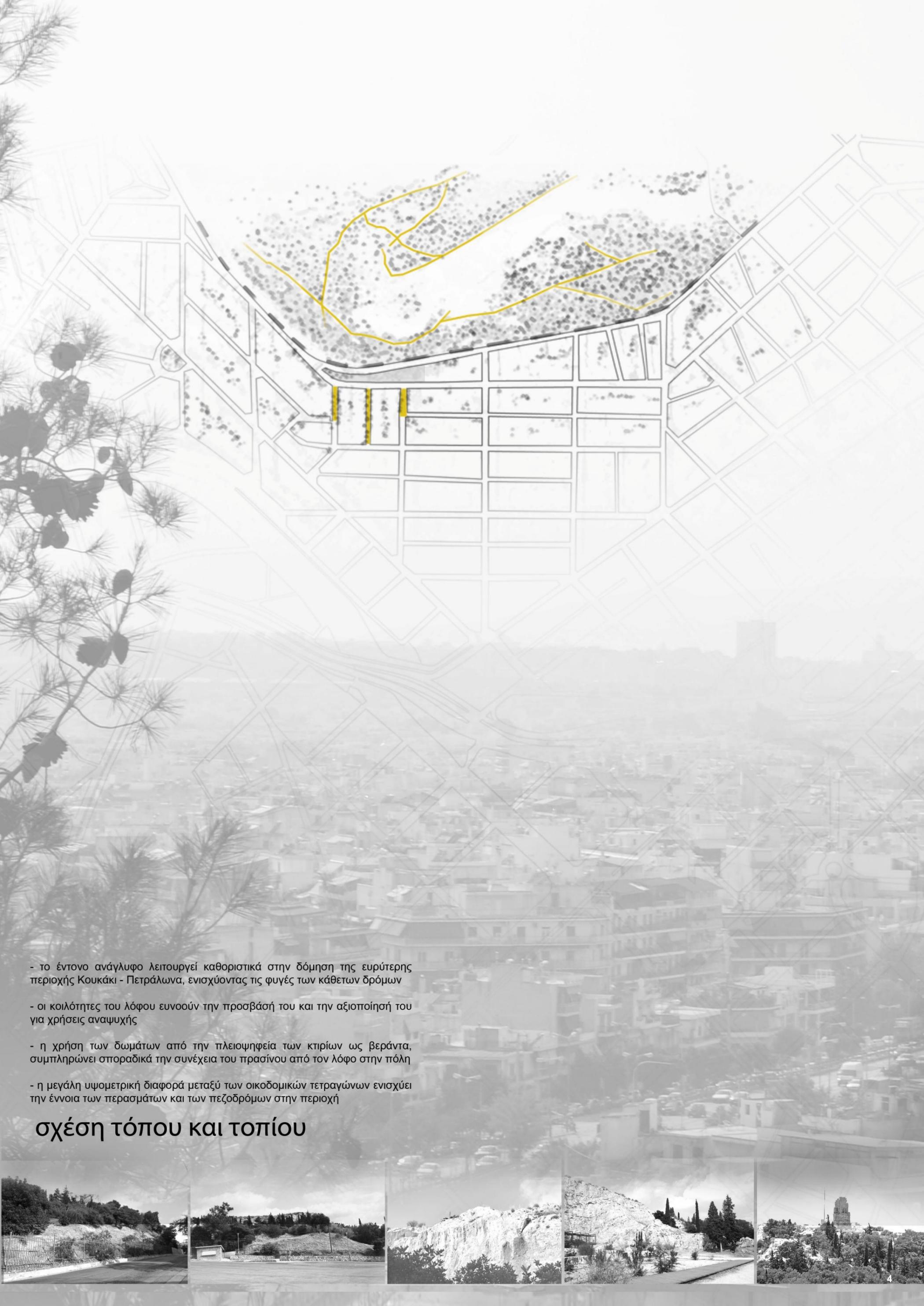
η αναλογία χώρου
δράσης - χώρου θέασης

η κλίμακα

η υλικότητα

θέατρο προσκηνίου

- το έντονο ανάγλυφο λειτουργεί καθοριστικά στην δόμηση της ευρύτερης περιοχής Κουκάκι - Πετράλωνα, ενισχύοντας τις φυγές των κάθετων δρόμων

- οι κοιλότητες του λόφου ευνοούν την προσβάσή του και την αξιοποίησή του για χρήσεις αναψυχής

- η χρήση των δωμάτων από την πλειοψηφία των κτιρίων ως βεράντα, συμπληρώνει σποραδικά την συνέχεια του πρασίνου από τον λόφο στην πόλη

- η μεγάλη υψομετρική διαφορά μεταξύ των οικοδομικών τετραγώνων ενισχύει την έννοια των περασμάτων και των πεζοδρόμων στην περιοχή

σχέση τόπου και τοπίου

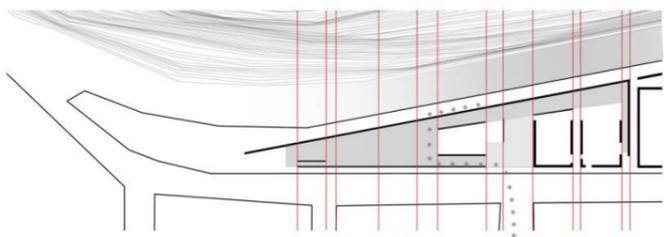

σχέση τόπου και μνήμης

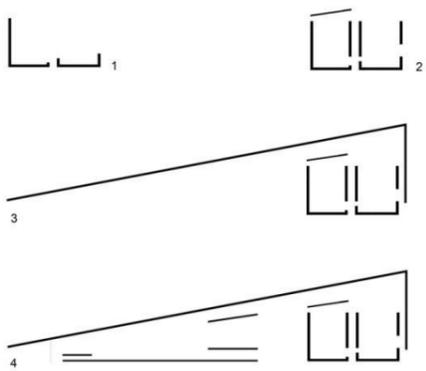
- η ιστορία της ευρύτερης περιοχής αποτελεί υπόβαθρο με την αναφορά της στις εκάστοτε ανθρώπινες πολιτισμικές ανάγκες
- η ύπαρξη θεάτρων ιδιαίτερης σημασίας, περιγράφουν την έννοια της μνήμης στην περιοχή (Αρχαίο Θέατρο Διονύσου, Ηρώδειο, Θέατρο Δώρας Στράτου)
- η παρουσία νεοκλασικών κτιρίων, σκιαγραφεί ένα ισχυρό αποτύπωμα του χρόνου στο Κουκάκι, δημιουργώντας μια σχέση αντίστιξης με τον λόφο
- η γεινίαση με τον πεζόδρομο Δ. Αρεοπαγίτου - Αποστόλου Παύλου συνδέει τα σημεία-σταθμούς πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- η διασπορά σύγχρονων χώρων τέχνης που εντάσσονται στην κλίμακα του δομημένου περιβάλλοντος και αναφέρονται σε όλες τις ηλικίες.

φωτογραφίες των διατηρητέων του οικοπέδου

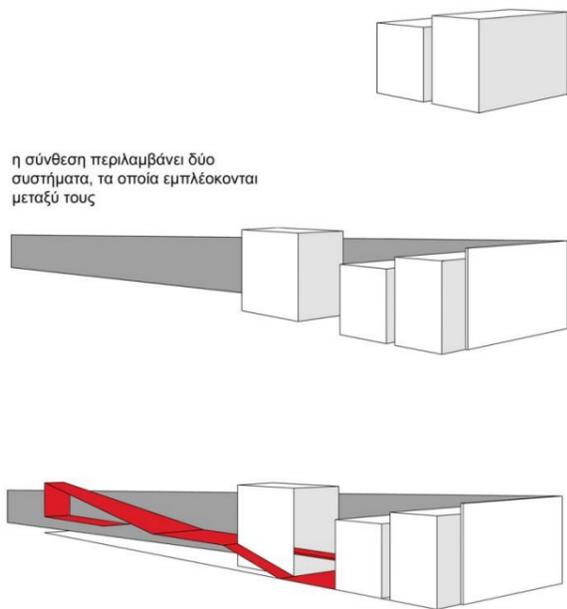

βασικές χαράξεις της κάτοψης

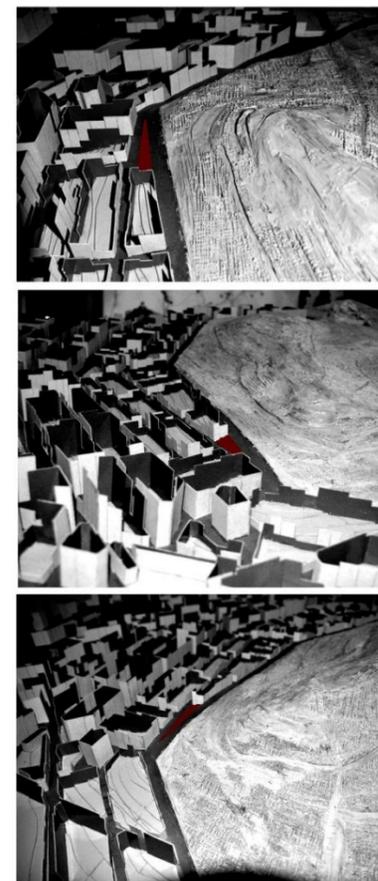

η επανάληψη της δομής των νεοκλασικών

κλίμακα 1:500

η σύνθεση περιλαμβάνει δύο συστήματα, τα οποία εμπλέκονται μεταξύ τους

συνθετικά ζητήματα

- η δημιουργία δημόσιων πορειών που να διαπερνούν το οικοπέδο από τη βόρεια πλευρά του (επικλινή δρόμος από το +6.50 ανατολικά, στο +0.00 δυτικά), στη νότια (+0.00), ως συνέχειας των κάθετων περασμάτων στην οδό Φιλοπάππου

- μια νέα διατύπωση της δομής των νεοκλασικών υφιστάμενων κτισμάτων, που να αναφέρεται σε ολόκληρη τη σύνθεση

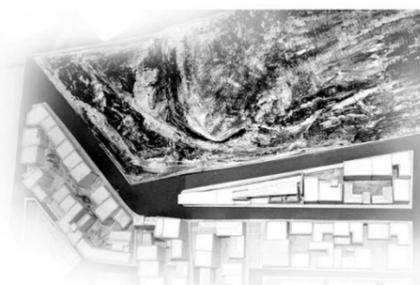
- ο σχεδιασμός μιας δημόσιας πλατείας που να χρησιμοποιείται και ως αμφιθέατρο

- ο σχεδιασμός ενός προστατευτικού φίλτρου που να προστατεύει την κλειστή χρήση του θεάτρου από την έντονη κυκλοφορία του περιφερειακού δρόμου

- η χρήση της μικρής κλίμακας της περιοχής με τη διασπορά όγκων που θα συνδέονται μέσω δημόσιων περασμάτων

- η έννοια του ανοιχτού-δημόσιου που επικοινωνεί με το λεξιλόγιο του κλειστού-ιδιωτικού

- η διαχείριση της οξείας απόληξης του οικοπέδου και κατ'επέκταση του οικοδομικού τετραγώνου

φωτογραφίες από τις μακέτες εργασίας 1-1000 και 1-500, αποτυπώνουν τη σχέση μεταξύ του αναγλύφου της περιοχής και την κλίμακα του δομημένου περιβάλλοντος

στοιχεία του οικοπέδου

- τοποθεσία: οδός Φιλοπάππου 40

- αποτελεί απόληξη οικοδομικού τετραγώνου

- περιλαμβάνει δύο διατηρητέες όψεις νεοκλασικών κτισμάτων

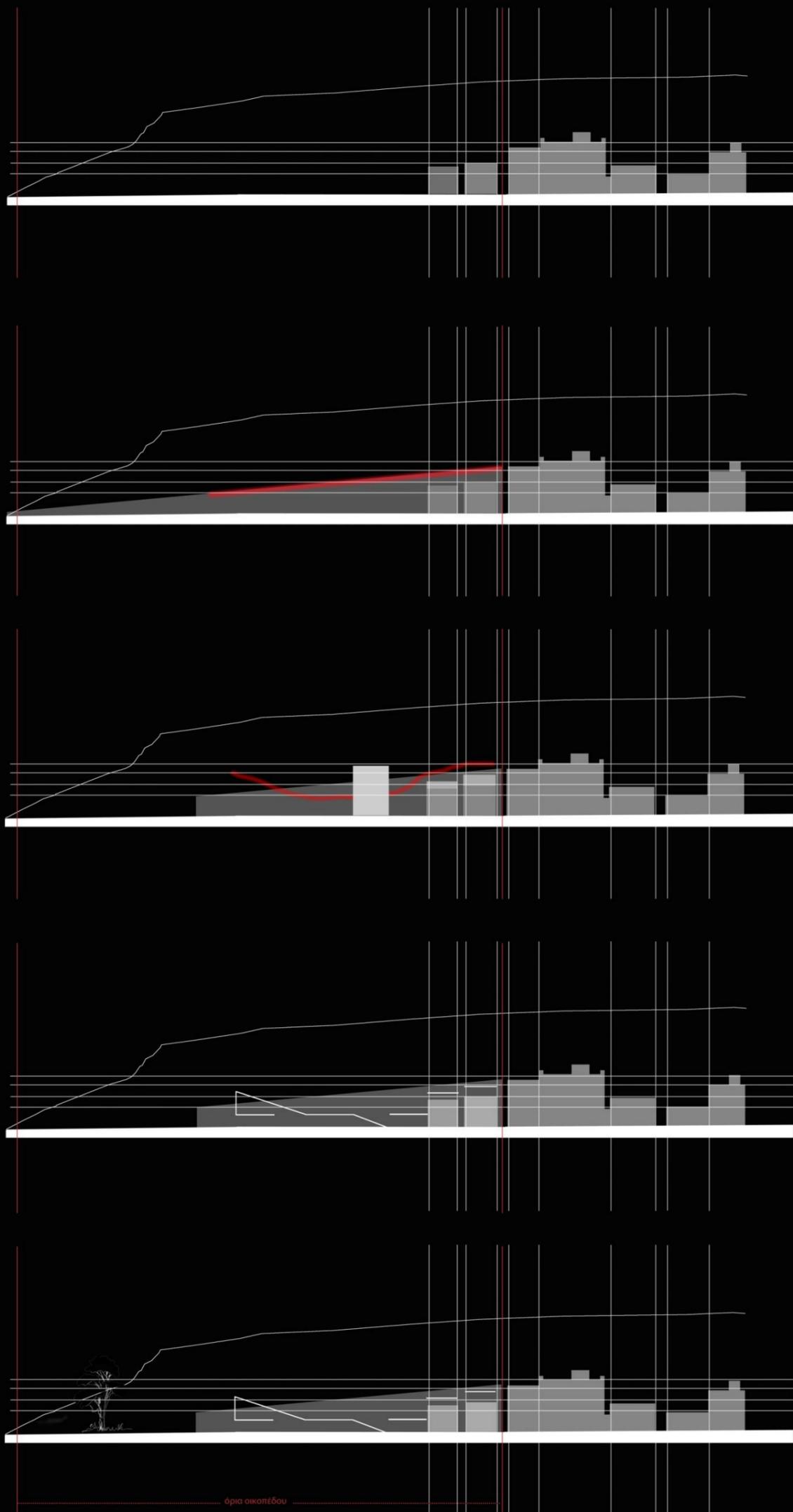
- έχει μήκος 112 μέτρα και το μεγαλύτερο πλάτος του είναι περίπου 18 μέτρα

- βασικό χαρακτηριστικό του οικοπέδου αποτελεί η υψομετρική διαφορά κατά την εγκάρσια τομή του. Η μέγιστη φτάνει τα 6.50 μέτρα στην βορειοανατολική γωνία του οικοπέδου, ενώ στο ανατολικό όριο του οικοπέδου, οι υψομετρικές ταυτίζονται στο +0.00

- τα κάθετα επικλινή περάσματα που καταλήγουν στην οδό Φιλοπάππου

Βασικά στάδια της λύσης

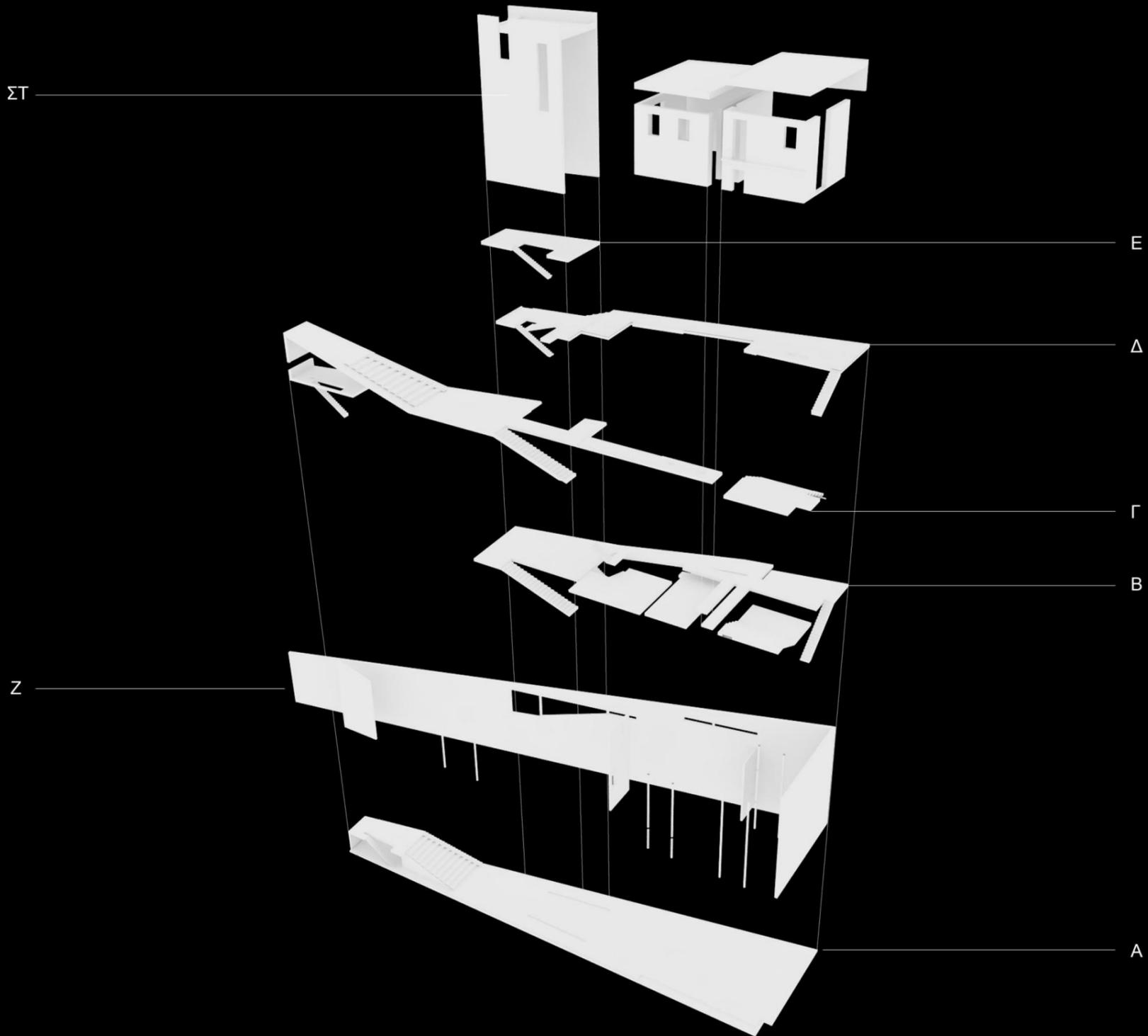
1. η σχέση κενού - πλήρους και η κλίμακα της δόμησης στο οικοδομικό τετράγωνο του οικοπέδου
2. η κεκλιμένη επιφάνεια του τοιχείου που λειτουργεί ως φοντο της σύνθεσης και η κλιμάκωση των όγκων σε σχέση με τις όψεις της γειτονιάς
3. δύο διαφορετικά λεξιλόγια σε αντίσταση: η έννοια της γραμμής-τοιχείου και οι όγκοι που εμπεριέχονται σε αυτό
4. η τομή του εδάφους ενοποιεί τα επίπεδα των δρόμων (βόρεια και νότια) και ολοκληρώνει τη σύνθεση με μια αναδίπλωση
5. τα συστήματα γραμμών, επιπέδων και όγκων εμπλέκονται μεταξύ τους, και εντάσσονται στο περιβάλλον της περιοχής

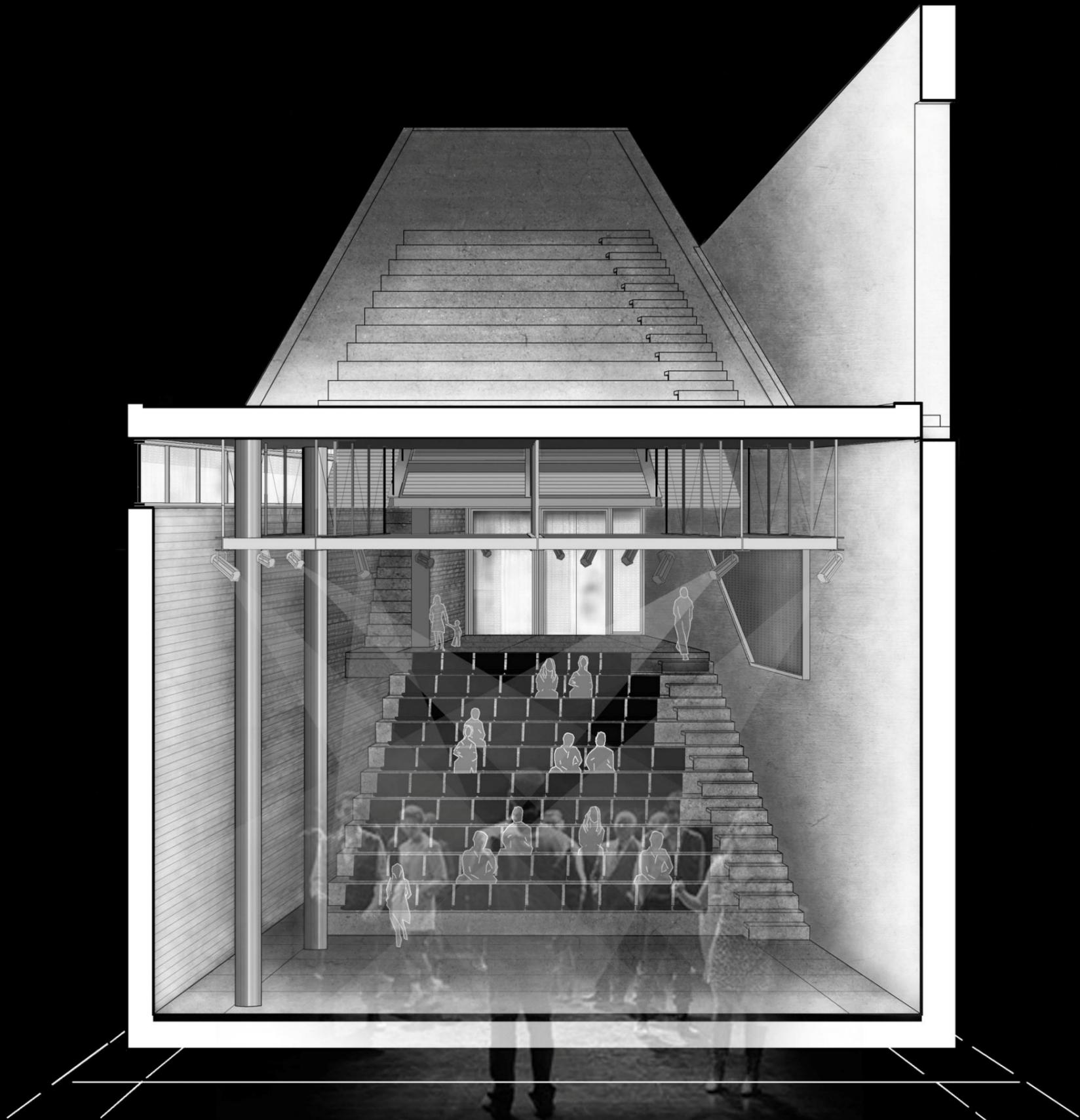
κτιριολογικό πρόγραμμα

	Α. ΣΤΑΘΜΗ -3.50	Β. ΣΤΑΘΜΗ +0.00	Γ. ΣΤΑΘΜΗ +3.50	Δ. ΣΤΑΘΜΗ +6.40	Ε. ΣΤΑΘΜΗ +9.00	ΣΥΝΟΛΟ
κεντρική υποδοχή - εκδοτήρια εισιτηρίων		113 τμ				
υποδοχή	160 τμ	32 τμ	30 τμ			
καφετέρια				40 τμ		
αναγνώστηριο			39 τμ		33 τμ	
πειραματικό θέατρο		70 τμ	32 τμ			102 τμ
καμαρίνια - wc ηθοποιών πειραματικού θ.	50 τμ					
θέατρο προσκηνίου 1	120 τμ					120 τμ
καμαρίνια - wc ηθοποιών θ. προσκηνίου 1	50 τμ					
θέατρο προσκηνίου 2		46 τμ	66 τμ	20 τμ		132 τμ
καμαρίνια - wc ηθοποιών θ.προσκηνίου 2	90 τμ					
χώρος πρόβας ηθοποιών		65 τμ				
χώρος γραφείων - γραμματεία	30 τμ					
βεστιάριο ηθοποιών	56 τμ					
wc κοινού	50 τμ					
ΣΥΝΟΛΟ	606 τμ	326 τμ	167 τμ	60 τμ	33 τμ	1192 τμ

στρωματογραφική ανάλυση

- Α. ΣΤΑΘΜΗ -3.50
- Β. ΣΤΑΘΜΗ +0.00
- Γ. ΣΤΑΘΜΗ +3.50
- Δ. ΣΤΑΘΜΗ +6.40
- Ε. ΣΤΑΘΜΗ +9.00
- ΣΤ. ΟΙ ΟΓΚΟΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ
- Ζ. ΤΟΙΧΕΙΑ - ΚΟΛΩΝΕΣ

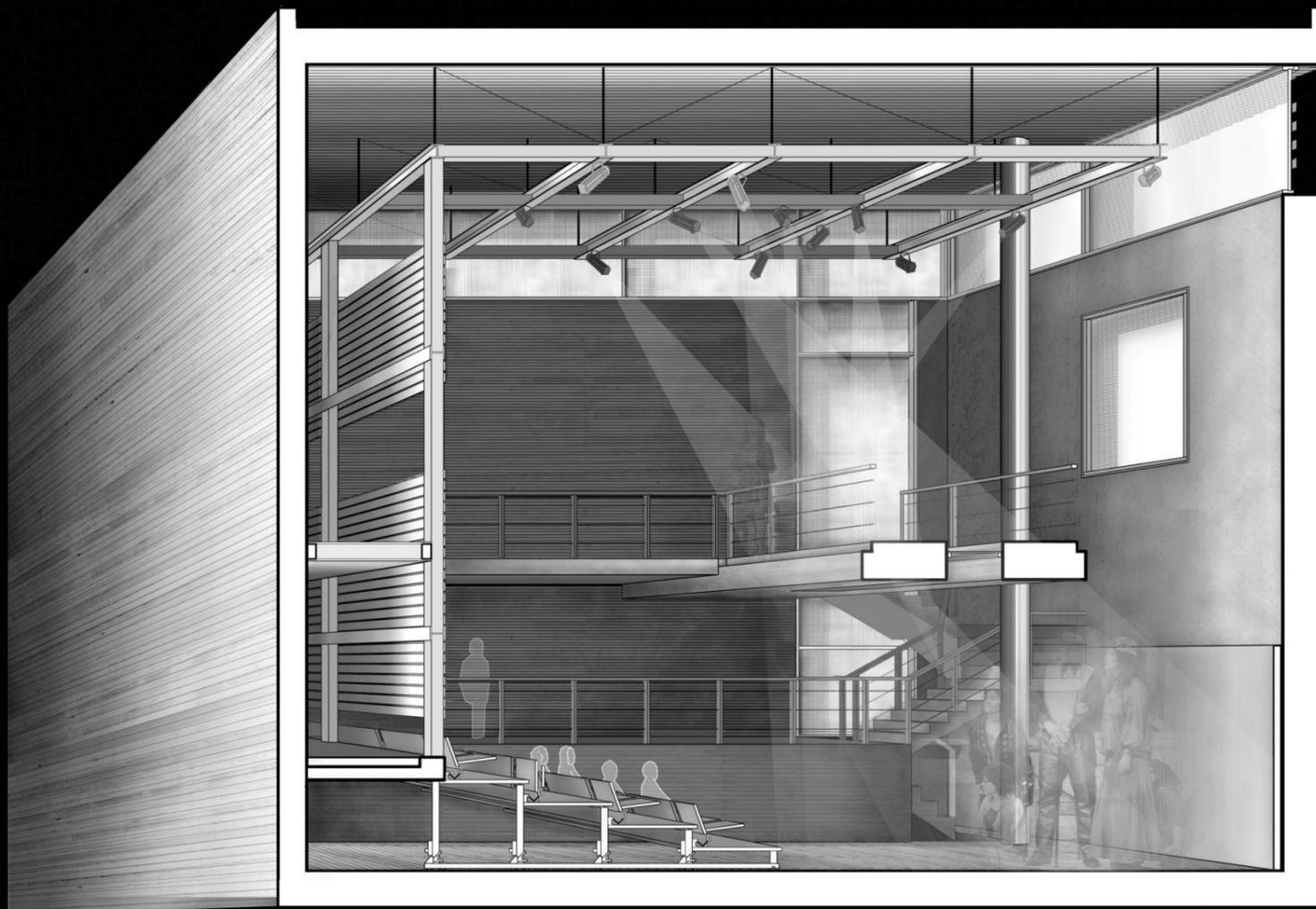
θέατρο προσκηνίου

-η είσοδος των θεατών πραγματοποιείται ταυτόχρονα από δύο φουαγιέ, στον κυρίως θεατρικό χώρο. Όλος ο χώρος, σκηνή και αμφιθέατρο κατακλύζονται από κινήσεις και οι θεατές αντιλαμβάνονται συνολικά τον χώρο

- οι αναλογίες χώρου δράσης και θέασης είναι περίπου ίδιες (8 μέτρα), και η κλίση του αμφιθεάτρου έντονη (40%), ώστε να εξασφαλίζονται ιδανικές συνθήκες για παράσταση δράματος

- το αμφιθέατρο περιλαμβάνει 88 θέσεις, οι οποίες κατανέμονται σύμφωνα την υφιστάμενη οξεία απόληξη του οικοπέδου, τονίζοντας την αίσθηση του "δοχείου θεάματος"

πειραματικό θέατρο

“ένα κλειστό κουτί μέσα στο οποίο εμπλέκονται νοητικά και χωρικά θεατές και ηθοποιοί”

- η μικρή κλίμακα του χώρου με χωρητικότητα 45 θεατών και μέγιστη απόσταση από τη σκηνή 4.5 μέτρα, φέρνει σε εγγύτητα ηθοποιούς και θεατές, δημιουργώντας τις ιδανικές συνθήκες για το δράμα.

- η ανάπτυξη του χώρου καθ' ύψος, με τη χρήση βοηθητικών διαδρόμων για τους ηθοποιούς ή/και για τους θεατές δίνει έμφαση στην τρίτη διάσταση του χώρου και στη δυνατότητα πολλών οπτικών φυγών

- ο χώρος μεταβάλλεται ανάλογα με τις ανάγκες της εκάστοτε παράστασης και έτσι διαμορφώνονται διαφορετικές τυπολογίες (θέατρο προσκηνίου, θέατρο αρένας, ανοιχτή σκηνή)

**σημείο
συνάντησης
μνήμης
και
θεάτρου**

Τζοβλά Χριστιάνα _ Χαρατσάρη Χαρά

επιβλέποντες καθηγητές:
Γυφτόπουλος Σταύρος _ Τσιράκη Σοφία